

Latvijas Valsts prezidents

Ņujorkā

Nr.402

2008. gada 26.septembrī

Latvijas Republikas
Saeimas priekšsēdētājam
Gundaram Daudzem

A. god. Saeimas priekšsēdētāja kungs!

Šā gada 18.septembrī Saeima, pieņemot likumu „Grozījumi Valsts civildienesta likumā”, atbalstīja virkni grozījumu, paredzot ieviest vienotu valsts civildienesta ierēdņu veselības apdrošināšanu un apdrošināšanu pret nelaiemes gadījumiem, precizējot pabalsta saņemšanas kārtību bērna piedzimšanas gadījumā. Tāpat ir papildināts Valsts civildienesta likuma 27.pants (Pabalsts sakarā ar valsts civildienesta attiecību izbeigšanu) ar mērķi saskaņot to ar Darba likuma normām.

Likumprojekts „Grozījumi Valsts civildienesta likumā” tika izstrādāts balstoties uz koncepciju „Valsts dienestā (civildienestā, tiesā, prokuratūrā, Valsts kontrolē, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojā, Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādēs, Ieslodzījuma vietu pārvaldē) nodarbināto personu sociālo garantiju sistēma” (Koncepcija atbalstīta Ministru kabineta 2006.gada 26.septembra sēdē (prot. Nr.49 27.§)). Šā gada 18.septembrī pieņemtā iepriekš minētā likuma „Grozījumi Valsts civildienesta likumā” spēkā stāšanās laiks ir noteikts 2009.gada 1.janvārī.

Kopumā es atbalstu valsts civildienesta sociālo garantiju sistēmas iekļaušanu vienotā valsts dienesta sociālo garantiju sistēmā, papildinot līdzšinējās valsts civildienesta ierēdņu sociālās garantijas ar veselības

apdrošināšanu un apdrošināšanu pret nelaiemes gadījumiem. Atzinīgi vērtēju arī Valsts civildienesta likuma un Darba likuma normu saskaņošanu jautājumā par atlaišanas pabalstu. Tāpat uzteicams ir tas, ka likumdevējs ir novērsis līdzšinējās sociālo garantiju regulējošo normatīvo aktu nepilnības un atšķirīgās interpretācijas iespējas attiecībā par atvaļinājuma pabalsta izmaksu saistībā ar ierēdņa tiesībām saņemt atvaļinājuma pabalstu, izbeidzot valsts civildienesta attiecības.

Taču vēlos vērst Saeimas uzmanību, ka šā gada 18.septembrī, pieņemot likumu „Grozījumi Valsts civildienesta likumā”, Saeima ir atbalstījusi virkni tiesību normu, kas jau tuvākajā nākotnē var radīt ievērojamus valsts budžeta izdevumus.

Augstāk norādītais likums „Grozījumi Valsts civildienesta likumā” 2.pantā paredz būtisku papildinājumu attiecībā uz Valsts civildienesta likuma 25.pantā noteikto pabalsta apmēru gadījumos, ja vienās dzemdībās piedzimuši vairāki bērni, nosakot, ka ierēdnis saņem pabalstu sešu mēnešalgu apmērā par katru piedzimušo bērnu. Kaut arī šobrīd spēkā esošajā tiesiskajā regulējumā ir paredzēts pabalsts bērna piedzimšanas gadījumā, tomēr, manuprāt, būtu jāpārdomā iespēja noteikt stingrākus ierobežojumus minētā pabalsta maksimālajam apmēram. Tādējādi, pamatojoties uz Satversmes 47.pantu, aicinu Saeimu izvērtēt iespēju radīt jaunu tiesisko regulējumu par ierēdņu pabalsta apmēra noteikšanu bērna piedzimšanas gadījumā, vai nu piesaistot to minimālajai mēnešalgai, vai arī nosakot šī pabalsta maksimālo apmēru.

Šobrīd spēkā esošais regulējums paredz pabalstu bērna piedzimšanas gadījumā saņemt sešu ierēdņa mēnešalgu apmērā. Tādējādi ierēdnis ar augstu mēnešalgu par bērna piedzimšanu saņem ievērojami augstāku summu no valsts budžeta līdzekļiem. Uzskatu, ka tas rada sociālo nevienlīdzību starp ierēdņiem, jo šāds papildus valsts atbalsts ierēdnim bērna piedzimšanas gadījumā, manuprāt, nevar būt saistīts vienīgi ar mēnešalgas apmēru, kas savukārt ir atkarīgs no ieņemamā amata pakāpes civildienesta sistēmā. Lai arī es saskatu nepieciešamību atbalstīt demogrāfiskās situācijas uzlabošanu, tomēr jāatzīst, ka šī brīža ekonomiskajā situācijā, kad tiek meklētas iespējas maksimāli samazināt budžeta izdevumus, ir nepieciešams noteikt stingrākus ierobežojumus minētā pabalsta maksimālajam apmēram.

Situācijā, kad Ministru kabinets ir pieņēmis lēmumu būtiski samazināt valsts pārvaldē strādājošo skaitu, ir skaidrs, ka tas radīs nepieciešamību aprēķināt pabalstus sakarā ar valsts civildienesta attiecību izbeigšanu. Tāpēc vēlos vērst Saeimas uzmanību, ka šā gada

18.septembrī, izdarot grozījumus Valsts civildienesta likuma 27.pantā, ir ieviests jauns termins - „strādāšana valsts iestādē”. Izvērtējot grozījumu 27.panta otro un trešo daļu, ir jāatzīst, ka nav skaidri noteikts brīdis, ar kuru tiek aprēķināts strādāšanas valsts iestādē laika posms, piemēram, ja ierēdnis valsts iestādē ir nostrādājis vairāk nekā 20 gadus. Jaunais 27.panta regulējums nerod atbildi uz jautājumu, vai likuma izpratnē ar strādāšanu valsts iestādē būtu jāsaprot arī laika periods pirms Latvijas Republikas valstiskās neatkarības atjaunošanas. Minētā redakcija pieļauj atšķirīgu interpretāciju, kas varētu apgrūtināt šīs tiesību normas piemērošanu.

Papildus vēlos norādīt, ka spēkā esošais regulējums par mācību atvaļinājuma izmantošanu paredz, ka mācību atvaļinājums var tikt piešķirts, lai iegūtu amata pienākumu izpildei nepieciešamās zināšanas. Šā gada 18.septembrī pieņemtie grozījumi Valsts civildienesta likuma 32.panta pirmajā daļā šādu nosacījumu vairs neparedz. Aicinu Saeimu pārdomāt šo jautājumu un izvērtēt apmaksāta mācību atvaļinājuma garantijas lietderību gadījumos, ja ierēdņa mācības nav saistītas ar viņa kvalifikācijas paaugstināšanu, pildot konkrēto amatu.

Tā kā pēc manā rīcībā esošās informācijas 2009.gada valsts budžetā nav plānoti izdevumi, lai varētu nodrošināt augstākminēto tiesību normu piemērošanu, lūdzu Saeimu rūpīgi pārdomāt šā gada 18.septembrī pieņemtā likuma „Grozījumi Valsts civildienesta likumā” spēkā stāšanās laiku un pievērst uzmanību arī tiem likumprojektiem, kas tiek virzīti pieņemšanai Saeimā, pamatojoties uz mana motivācijas raksta sākumā minēto 2006.gada 26.septembra Ministru kabineta sēdē atbalstīto koncepciju „Valsts dienestā (civildienestā, tiesā, prokuratūrā, Valsts kontrolē, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojā, Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādēs, Ieslodzījuma vietu pārvaldē) nodarbināto personu sociālo garantiju sistēma” (prot. Nr.49 27.§).

Izmantojot šo izdevību vēlos vērst uzmanību arī uz nepieciešamību Ministru kabinetam sekot līdzī iepriekšējo valdību politiskās plānošanas dokumentu tālākai virzībai Saeimā, jo īpaši ekonomiskās lejupslīdes apstākļos, kas saistīta ar valsts budžeta ieņēmumu samazināšanos. Tā, piemēram, salīdzinot ar 2006.gadu, kad tika izstrādāta augstākminētā koncepcija.

Izmaiņām valsts civildienesta ierēdņu sociālo garantiju sistēmā ir jābūt pamatotām ar valsts un sabiedrības interesēm. Tādēļ es uzskatu, ka, ievērojot lietderības apsvērumus, šobrīd nebūtu vēlams ierobežotam personu lokam – valsts civildienesta ierēdņiem – paredzēt būtisku sociālo

garantiju pieaugumu. Šī brīža Latvijas ekonomiskajā situācijā svarīgāk ir rūpēties par ietaupījumu veidošanu valsts budžetā.

Nemot vērā iepriekš izklāstīto un pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmes 71.pantu, nosūtu 2008.gada 18.septembrī Saeimā pieņemto likumu „Grozījumi Valsts civildienesta likumā” otrreizējai caurlūkošanai.

Cieņā,

Valdis Zatlers